

Beste Freunde je učebnica nemčiny pre mládež. V šiestich dieloch vedie k jazykovým úrovniam A1, A2 a B1 Spoločného európskeho referenčného rámca a pripravuje tak na príslušné jazykové skúšky. Každý diel sa skladá z troch modulov po troch lekciami. V prvom diele je pred tromi modulmi začlenená ešte úvodná lekcija „Start“.

V strede pozornosti stojí skupinka kamarátov z nemecky hovoriacich krajín, ktorí sú rovesníkmi žiakov. Ich všedné i nevšedné príbehy a zážitky z každodenného života sprevádzajú žiakov ako červená niť celou učebnicou. Protagonisti vystupujú ako sympatické postavy s osobitými vlastnosťami, koníčkami, záujmami a rodinami, takže je pre žiakov ľahké sa s nimi identifikovať. Každý modul stavia do popredia jednu z postáv a nesie jej meno. V učebnici sa protagonisti rovnako ako v skutočnom živote opakovane stretávajú v rozličných situáciách. Žiaci tak postupne spoznajú celú partiu kamarátov a prežívajú s nimi rôzne, zakaždým napínave situácie. Témy ako škola, priatelia, voľný čas alebo jedlo sú pre všetkých protagonistov dôležité, a preto sa objavujú opakovane na rôznych miestach v učebnici. Okruhy slovnej zásoby sa preberajú a rozširujú opakovane a cyklicky.

Sprievodkyňou a pomocníčkou pri učení jazyka je pre slovenských žiakov Anna Král, ktorá vďaka svojmu slovenskému otcovi vyrástla v dvojjazyčnom prostredí. Rozumie nemčine tak dobre ako slovenčine a v knihe dokáže žiakom pomôcť svojimi porovnávacími postrehmi k obom jazykom. Objavuje sa v učebnici aj v pracovnom zošite, dáva tipy na lepšie zapamätanie si, prípadne vysvetľuje gramatiku tak, aby bola pre slovenských žiakov ľahko zrozumiteľná.

Učebnica

Každý diel je zložený z deviatich krátkych lekcii. Prvý diel (A1.1) obsahuje navyše úvodnú lekciju s názvom *Hallo, guten Tag!*, v ktorej sa žiaci hravým spôsobom naučia predstaviť sa, pozdraviť sa a rozlúčiť sa, osvoja si základnú slovnú zásobu – abecedu, čísla do 20, dni v týždni, mesiace v roku, ročné obdobie a farby. V tejto lekcii si žiaci vytvárajú prvý kontakt s novým jazykom, preto sa tu gramatika vyskytuje zatiaľ len implicitne. Súčasne sa v tejto lekcii poukazuje na príbuznosť nemčiny s inými európskymi jazykmi s cieľom ukázať žiakom, že nemčina nie je až taký „cudzí jazyk“, za aký ju spočiatku niektorí považujú.

Úvodné strany modulov

Tri lekcije tvoria dohromady vždy jeden modul. Hlavnú postavu modulu žiaci spoznajú na úvodnej strane, kde je veľký portrét protagonistu a krátky zoznamovací text (profil). V ňom sa už objavuje časť slovnej zásoby lekcije, čo uľahčuje ďalšie učenie sa. Na úvodnej strane modulu sú taktiež vždy uvedené jeho výučbové ciele.

Strany jednotlivých lekcii

Každá lekcija obsahuje tri až štyri rozdielne podnety na pestrú výučbu nemeckého jazyka, ktoré približujú nové učivo z oblasti gramatiky, slovnej zásoby alebo fráz. Lekcie

zachytávajú krátke príbehy alebo epizódy zo života protagonistov, preto sa odporúča postupovať v chronologickom poradí a nepreskakovať cvičenia, aby sa neprerušila dejová línia a nevynechala žiadna dôležitá učebná látka.

Slovná zásoba a gramatika sú v učebnici vždy náležite prezentované a prepojené s čítaním a počúvaním s porozumením. Novú slovnú zásobu a gramatiku si potom žiaci precvičia aj v rôznych cvičeniach. Pri úlohách v učebnici sa nachádzajú odkazy na cvičenia v pracovnom zošite, napr.:

→ **AB, Ü 1** (= odkaz na PZ cv. 1) Ide o cvičenia, ktoré upevňujú znalosti novej látky. Žiaci ich môžu vypracovať samostatne na hodine alebo ich dostať ako prácu na domácu úlohu.

→ **AB, GRAMMATIK, Ü 2** (= odkaz na PZ, cv. 2) V týchto cvičeniach je gramatika spracovaná krok za krokom a – tam, kde to má zmysel – kontrastne. Tieto cvičenia je najlepšie vypracovať spoločne na hodinách pod vedením učiteľa, pretože tu žiaci aktívnym spôsobom objavujú a uvedomujú si nové gramatické pravidlá. V nadväznosti na tento krok uvedenia si gramatického pravidla sú v pracovnom zošite vždy jedno alebo dve upevňujúce cvičenia, v ktorých žiaci prebrané pravidlá použijú a ktoré môžu riešiť sami. Pri niektorých gramatických javoch sa ponúka možnosť začať cvičeniami v pracovnom zošite a až po týchto prípravných krokoch pristúpiť k rovnakej látke v učebnici. Záleží na učiteľovi, pre aký postup sa rozhodne.

☞ V mnohých lekciami sú cvičenia zamerané na **prácu vo dvojiciach** označené týmto symbolom. Ide o ústne cvičenia na upevnenie nových gramatických javov a slovnej zásoby. Práca vo dvojiciach často spočíva vo výmene informácií, ktoré partneri získavajú z odlišných strán v pracovnom zošite. Otázkami zisťujú a dopĺňajú svoje chýbajúce informácie.

Zručnosti čítanie a počúvanie s porozumením, rozprávanie a písanie sú v jednotlivých lekciami zastúpené rovnomerne. Receptívne zručnosti **čítanie** a **počúvanie s porozumením** sú zastúpené cvičeniami, ktoré žiakom ponúkajú potrebné stratégie a sú na niektorých miestach doplnené vhodnými učebnými tipmi. Tým žiaci neustále uplatňujú a precvičujú stratégie zlepšujúce čítanie a počúvanie s porozumením. Pasívne porozumenie nahrávok a textov často presahuje schopnosť vlastného produktívneho vyjadrenia. Práve preto je vhodné, aby žiaci po slovensky rozprávali o tom, čomu rozumeli. Pri niektorých cvičeniach je preto zámerne uvedené, kedy sa žiaci majú rozprávať po slovensky.

Na precvičovanie produktívnych zručností **rozprávania** a **písania** autori učebnice vybrali autentické a motivujúce podnety. Rozprávanie sa precvičuje nielen v dialógoch (variácie dialógových schém, voľné rozprávanie atď.), ale aj v monológoch (rozprávanie, prezentácia atď.).

Písomné úlohy nie sú časovo náročné. Čiastočne sú prepojené so systematickým a progresívne vystavaným precvičovaním písania v pracovnom zošite, napr.:

→ **AB, SCHREIBTRAINING, Ü 7-8** (= odkaz na PZ, cv. 7 – 8)

Precvičovanie písania sa vždy zameriava na koherentné texty. Znak jednotlivých druhov textov, výstavba textu, používanie spojok a otázky štylistiky sa preberajú a cvičia samostatne. Úvodné kroky, v ktorých žiaci problematiku objavujú a uvedomujú si ju, by žiaci mali riešiť spoločne v triede. Následné písanie textov potom môže byť zadané na domácu úlohu.

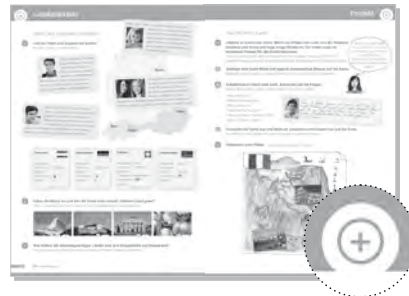
Samotné precvičovanie jazykových zručností samozrejme na učenie sa cudzieho jazyka nestačí. Dôležité je aj učenie sa technikám, ktoré uľahčujú osvojovanie si jazyka. *Beste Freunde* objasňuje **učebné techniky** od samého začiatku. Sú vždy súčasťou cvičení a ihneď sa týmto uvádzajú do praxe. Učebné tipy na určitých miestach ešte podporujú uvedomenie si príslušných stratégií. V učebnici sa nachádzajú predovšetkým stratégie rozvíjajúce správne čítanie a počúvanie s porozumením, pracovný zošit sa zameriava na techniky osvojovania si slovnej zásoby, mnemotechniky a techniky písania.

Značka CLIL odkazuje na možnosť začleniť témy z iných predmetov. Pracovné listy k prierezovým témam sú k dispozícii na internete.

Strany na konci modulov

Každý modul sa končí piatimi súhrnnými stranami.

Materiály na dvojstranách **Landeskunde** a **Projekt** (reálie a projekt) sú fakultatívnou ponukou, ktorá tematicky nadväzuje na predchádzajúci modul. Úlohy na týchto stranách majú spestriť výučbu a podnietiť žiakov ku kreatívnemu prístupu k jazyku. Strana „Landeskunde“ podáva na príkladoch zo života mladých ľudí z Nemecka, Rakúska, Švajčiarska a Lichtenštajnska aktuálne a zaujímavé informácie o každodennom živote mládeže v týchto krajinách. Cieľom sú predovšetkým informácie o nemecky hovoriacich krajinách a ľuďoch, rovnako ako interkultúrne porovnanie. Sprostredkovanie jazykových znalostí stojí až na druhom mieste.

V projektoch sa kladie dôraz na spoluprácu v menších skupinách alebo v triede. Nadväzuje sa tu na témy z jednotlivých lekciami v danom module. Často sa témy rozširujú o slovenský kontext. Žiaci majú možnosť vytvárať plagáty, prezentácie a ďalšie produkty spoločnej práce, ktoré môžu byť prezentované pred celou triedou.

Dvojstrana „Auf einen Blick“ poskytuje prehľad gramatiky a fráz, ktoré sa preberali v predchádzajúcich lekciách. Prehľad slúži na opakovanie, ale môže byť využitý aj ako pomôcka na samostatné vypracovanie úloh v pracovnom zošite. V pravom stĺpci žiaci nájdu v komiksových bublinách vysvetlivky a rady od svojej sprievodkyne Anny, ktoré jednoduchou formou poukážu na zvláštnosti nemeckých gramatických javov. Okrem toho sa tu nachádzajú odkazy na prehľad gramatiky na konci učebnice, kde sú jednotlivé javy rozoberané ešte podrobnejšie.

Úplne na konci modulu je ešte strana „Wiederholung“ (opakovanie) s úlohami a aktivitami na vyučovanie, ktoré zhrňujú a opakujú dôležitú slovnú zásobu a gramatiku v nových kontextoch. Ku každej z troch lekcí daného modulu sú v ponuke dve cvičenia, ktoré poskytujú aj možnosť diferenciacie úloh podľa individuálnych potrieb žiakov: prvá z nich často upevňuje slovnú zásobu, zatiaľ čo druhá má viac komunikačný charakter. Žiaci v nich majú možnosť vo dvojiciach alebo skupinkách predviesť rozhovory alebo písať texty.

Prílohy

V prílohách sa nachádza **gramatický prehľad** (Grammatikübersicht), ktorý zahŕňa gramatiku z celej učebnice so slovenskými vysvetlivkami a nemecko-slovenskými príkladmi. Nasleduje **abecedný zoznam slovíčok** (Deutsch-slowakische Wortliste) obsiahnutých v danom diele učebnice, resp. v oboch dieloch danej referenčnej úrovne. Pri každom slove je uvedený jeho prvý výskyt v učebnici. Slová tlačené kurzívou nie sú súčasťou aktívnej slovnej zásoby preberanej v *Beste Freunde* a nie sú vyžadované pri skúškach úrovni A1, A2 alebo B1. Slúžia iba ako pomôcka pri porozumení textom. Slovná zásoba príslušných lekcí je uvedená vždy na konci lekcie v pracovnom zošite.

Obálka

Na vnútornej strane prednej obálky sa nachádza mapa nemecky hovoriacich krajín. Na zadnej obálke sú užitočné frázy pre komunikáciu na hodinách, ktoré môže využiť nielen učiteľ, ale aj žiak.

Pracovný zošit

Strany lekcí

Cvičenia v pracovnom zošite slúžia na samostatnú prácu na hodinách alebo doma, žiaci si pomocou nich opakujú gramatiku, slovnú zásobu a frázy v jednoduchých, ľahko pochopiteľných cvičeniach. Nadväzujú na cvičenia v učebnici systémom odkazov, napr.:

↓ NACH AUFGABE 2

Cvičenia v pracovnom zošite sú rozlíšené rôznymi piktogramami a farebným podložením.

Pri cvičeniach bez zvláštneho označenia ide o **upevňujúce cvičenia**, ktoré môžu byť vypracované žiakmi samostatne na hodinách, alebo ako domáca úloha.

⊕ Cvičenia s **vyšším stupňom náročnosti** sú označené znamienkom plus.

📄 Cvičenia určené na písanie, v ktorých žiaci tvoria krátke texty a ktoré si následne môžu ukladať do svojho osobného **portfólia**, sú označené symbolom kancelárskej sponky.

GRAMMATIK Cvičenia, v ktorých žiaci môžu samostatne objavovať **gramatiku**, majú žltý podklad.

SCHREIBTRAINING Cvičenia určené na **nácvik písania** majú modrý podklad.

AUSSPRACHE Na konci každej lekcie pracovného zošita sa nachádzajú cvičenia na **výslovnosť**, ktoré majú zelený podklad. Precvičovaná je ako výslovnosť jednotlivých hlások, tak aj intonácia (slovný a vetný prízvuk, intonácia jednotlivých druhov viet). Učiteľ ich môže kedykoľvek zaradiť do vyučovania. Základným princípom cvičení na výslovnosť je počúvanie a opakovanie s označením javu. Jednoduché ilustrácie uľahčujú žiakom učenie sa pravidiel výslovnosti formou imitácie. Javy, ktoré robia slovenským žiakom problémy, sú navyše doplnené kontrastným tipom. Krátke rytmické básničky nabádajú k hravému napodobňovaniu. Tam, kde je to potrebné, sa výslovnosť a pravopis preberajú spoločne. Na fonetické cvičenia nadväzujú interaktívne cvičenia na precvičovanie výslovnosti na CD-ROMe.

Každá lekcia sa končí stranou, kde je vypísaná aktívna slovná zásoba (Lernwortschatz). Táto strana je rozdelená na tri stĺpce: v ľavom stĺpci sa nachádzajú všetky dôležité slovíčka danej lekcie, uprostred je slovenský preklad a v pravom stĺpci sú k daným slovíčkam uvedené vzorové vety. V týchto vzorových vetách je dané slovíčko vždy nahradené vlnovkou (~), aby sa veta dala využiť na aktívne precvičovanie. Slová,

ktoré spolu tematicky súvisia, sa spájajú do rámciekov. Tam, kde je to možné, podporujú učenie malé ilustrácie. Slovníček okrem toho obsahuje typy na učenie a poznámky.

Slovesá (začínajúc modulom 2) sa uvádzajú v infinitíve, spolu s uvedením ich zvláštností pri časovaní. Podstatné mená sa uvádzajú vo farbe rodu a s príslušným členom. Slová s piktogramom zemegule sú internacionalizmy, resp. anglicizmy.

Strany na konci modulov

Po každom module nasledujú dve strany na **precvičovanie zručností**, na ktorých sa vždy precvičujú čítanie, počúvanie s porozumením a buď rozprávanie, alebo písanie. Ku každej zručnosti sú v ponuke cvičenia zodpovedajúce jazykovým schopnostiam žiakov a témam prebraných lekcí. Žiaci navyše dostávajú tipy na spracovanie jednotlivých typov úloh, aby si mohli vytvárať svoje vlastné stratégie. Pri produktívnych zručnostiach sa žiakom ponúkajú autentické a motivujúce podnety na písanie a rozprávanie.

V časti **Čítanie** sa často nachádza prípravné a motivačné cvičenie, po ňom nasleduje krátky text a nakoniec otázka k nemu. Nacvičujú sa stratégie čítania, ktoré žiakom pomáhajú pri práci s textami, v ktorých sa vyskytujú neznáme slová. Žiaci si trénujú globálne, selektívne a detailné čítanie. Sú vedení k tomu, aby opustili predstavu porozumieť v texte každému slovu.

Časť **Počúvanie** tvorí nahrávka, na ktorú nadväzujú otázky k porozumeniu textu.

V časti **Písanie** ide o tvorbu vlastných krátkych textov, ktoré sú primerané úrovni znalosti žiakov.

V časti **Rozprávanie** sa precvičujú komunikačné schopnosti (najčastejšie vo dvojiciach).

Rubrika **„Das kannst du jetzt!“**, ktorá sa nachádza vždy na poslednej strane modulu, dáva žiakom možnosť sebahodnotenia. Táto rubrika zohľadňuje deskriptory Spoločného európskeho referenčného rámca a korešponduje s učebnými cieľmi určenými na úvodných stranách modulov. Jednotlivé cvičenia nie sú zamerané na izolované znalosti gramatiky a slovnej zásoby, ale majú komunikatívny charakter a často žiakov nabádajú k tomu, aby rozprávali sami o sebe.

Prílohy

Prílohy pracovného zošita obsahujú:

- cvičenia na prácu vo dvojiciach k učebnici
- prehľad čísiel a časových údajov
- prehľad nemeckých fonetických javov (Aussprachetabelle)
- riešenia k úlohám na sebahodnotenie
- od 2. dielu: zoznam všetkých prebraných nepravidelných sloves a ich slovenský preklad

CD-ROM

K pracovnému zošitu je priložený CD-ROM. Je určený na domácu prípravu a obsahuje:

- nahrávky k fonetickým cvičeniam
- nahrávky na precvičovanie zručností
- cca 60 interaktívnych cvičení: ku každej lekcii päť cvičení na prehĺbenie preberanej látky a dve cvičenia na výslovnosť. Tieto cvičenia sú určené na prípravu na testy, ktoré sú v učiteľskej príručke v ponuke ako kopírovateľné predlohy. Žiaci takto majú možnosť opakovať si látku danej lekcie doma a samostatne. Učiteľ môže tieto cvičenia zadať ako domácu úlohu. Interaktívne cvičenia môžu slúžiť taktiež na diferenciaciu podľa individuálnych potrieb žiakov.

Príručka pre učiteľa

Príručka pre učiteľa obsahuje:

- **Metodické pokyny** k jednotlivým lekciam. Jednotlivé kroky vo vyučovaní sú opísané podľa poradia cvičenia v učebnici. V predposlednom stĺpci sú uvedené organizačné formy práce v triede (napr. skupinová práca, práca vo dvojiciach), ktoré sú vhodné na splnenie príslušnej úlohy. Stĺpec napravo je prázdny. Tu si môže vyučujúci robiť poznámky k časovému rozvrhnutiu hodín, ktoré si môže prispôbiť vlastnému časovému rozvrhnutiu učiva.
- **Návody k hrám** v učebnici
- **Kopírovateľné predlohy** na aktivity, ktoré je možné fakultatívne zaradiť do vyučovania
- **Testy** k jednotlivým lekciam. Testy majú verzie A a B, ktoré sa v úlohách mierne líšia, ale obsahovo sú porovnateľné.
- **Prepisy nahrávok na počúvanie** v učebnici a pracovnom zošite
- **Riešenia k cvičeniam** v učebnici, v pracovnom zošite a k testom

Skratky použité v príručke pre učiteľa:

Ž = žiak/žiaci (Schüler)

U = učiteľ/učiteľka (Lehrer/in)

uč. = učebnica (Kursbuch – KB)

PZ = pracovný zošit (Arbeitsbuch – AB)

cv. = cvičenie (Aufgabe/Übung)

ŠPU = špecifická porucha učenia

PL = Plenum – spoločná práca v triede

EA = Einzelarbeit – samostatná práca

PA = Partnerarbeit – práca vo dvojiciach

GA = Gruppenarbeit – práca v skupinách

KÜ = Kettenübung – reťazové cvičenie